
[2020-80-RE](#)

Causa 2020-80-RE

(Comunitat de propietaris de l'edif. Cabanella c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 533-2020. Recurs d'empara

Sentència del 17 de febrer del 2021

BOPA núm. 25, del 24 de febrer del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 26 de novembre del 2020, per la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici Cabanella, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la jurisdicció ordinària que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés degut en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un judici de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, requerint a la Batllia la continuació de forma immediata i urgent de la tramitació de la causa, i més concretament, que procedeixi al tancament de les proves i que emplaci les parts per formular conclusions. Així mateix, demana que declari que aquesta part té dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts i per les despeses ocasionades, incloses les d'advocat i de procurador;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 18 de desembre del 2020 que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 25 de gener del 2021, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 20 de desembre del 2010, la comunitat de propietaris de l'edifici Cabanella va presentar una demanda en reclamació de quantitat, a tramitar pel procediment ordinari, contra la Sra. Laura Sánchez Forés, la societat Construccions Antelo, SA, i el Sr. Antoni Bach Obiols, per vicis constructius, en què sol·licitava la seva condemna solidària al pagament de la reparació dels defectes, desperfectes, danys, mancances i patologies detectats tant en elements privatis com comuns de l'edifici, de les despeses generades en assessorament tècnic i de les costes judicials.

1.2. Després de diverses vicissituds processals, com la presentació d'excepcions diverses, de crides en garantia, d'aplaçaments i de suspensions, el 2 de desembre del 2013, les parts van presentar els seus escrits respectius de proposició de proves.

1.3. El 25 de març del 2015, el Tribunal de Batlles va acordar pertinent la prova VIII-pericial sol·licitada per la comunitat de propietaris recurrent, va designar un perit i va requerir a aquesta part una provisió de fons per a la seva realització.

1.4. Atès que, el 17 d'abril del 2015, aquesta part va sol·licitar l'obtenció de dos pressupostos, vist l'elevat cost del peritatge, i que, el 30 d'octubre del 2015, va presentar un escrit de complement de tràmit probatori, el 20 de juliol del 2016, el Tribunal de Batlles va acordar esmenar l'acte anterior i va designar el perit que havia presentat un pressupost inferior, requerint novament a la part recurrent per tal que diposités la provisió sol·licitada.

1.5. El 7 de març del 2018, la Batllia va lliurar l'informe provisional efectuat pel perit per tal que es formulessin les al·legacions pertinents.

1.6. El 19 de juny del 2018, la part recurrent va formular un escrit de protesta per la durada del procediment, el qual va ser reiterat el 12 d'octubre del 2020.

1.7. El 26 de novembre del 2020, la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici Cabanella va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la jurisdicció ordinària que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un procés degut en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un judici de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la comunitat de propietaris recurrent

- La part recurrent detalla amb precisió totes i cada una de les actuacions dutes a terme en el marc de la tramitació de la causa iniciada mitjançant la seva demanda de reclamació de quantitat presentada el 20 de desembre del 2010.

- Segons el parer d'aquesta part, el retard en la tramitació de la causa dona dret a la interposició d'un recurs d'empara contra la inactivitat de la jurisdicció ordinària que vulneraria els seus drets a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un judici de durada raonable.

- Cita la jurisprudència constitucional en la matèria i, en particular, la recent sentència del Tribunal Constitucional del 16 de novembre del 2020, recaiguda en la causa 2020-60-RE.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, requerint a la Batllia la continuació de forma immediata i urgent de la tramitació de la causa, i més concretament, que procedeixi al tancament de les proves i que emplaci les parts per formular conclusions. Així mateix, demana que declari que aquesta part té dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts i per les despeses ocasionades, incloses les despeses d'advocat i de procurador.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal destaca que si bé la demanda va ser interposada el 20 de desembre del 2010, la complexitat processal de l'afer justifica plenament la seva durada, afegint que la data per formular conclusions es va fixar per al 18 de gener del 2021.

- Així mateix posa en relleu que el període d'al·legacions va durar quasi tres anys, perquè es van haver d'obrir dos procediments incidentals, tramitats individualment, i que van dur a la suspensió del procediment principal, perquè també hi van haver dues crides en garantia, i almenys un aplaçament acordat de manera conjunta per totes les parts.

- Analitzant el període probatori, iniciat el 2 de desembre del 2013, fa palès que a banda de diversos requeriments que van tardar a ser contestats, la part recurrent mateixa va demanar una prova pericial que va presentar dificultats pel que fa a la determinació del perit finalment designat, així com pel que fa a la seva realització, la durada de la qual es va finalment situar en 2 anys.

- Destaca igualment que la part recurrent va presentar l'any 2015 i l'any 2019 dos escrits complementaris de proves.

- Precisa també que la Batllia ha acordat un aplaçament del tràmit de conclusions demanat per les parts, inclosa la part recurrent.

- Conclou que la dilació del procediment no és inherent a una manca d'activitat processal per part de l'Administració de Justícia, sinó que és la causa de diversos factors com són els aplaçaments demanats per les parts, la complexitat de la causa i del procediment i sobretot la realització d'una pericial complexa, però necessària en un cas de defectes d'obra.

- Per consegüent, demana la desestimació d'aquest recurs d'empara per la manca de vulneració del dret al·legat.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és un tribunal de tercera instància, ni un tribunal suprem.

3.2. Els drets a l'accés a la jurisdicció i a obtenir una decisió fonamentada en Dret estan reconeguts a l'article 10 de la Constitució dins del dret a la jurisdicció, i el dret a obtenir una decisió en una durada raonable també fa part d'aquest darrer.

3.3. Com el Tribunal Constitucional ha recordat en nombroses ocasions, el concepte de durada raonable per obtenir una decisió de justícia no és absolut, ja que l'apreciació del caràcter de la raonabilitat o no de la durada en què s'ha obtingut la decisió ha de tenir en compte les actuacions processals derivades, d'una banda, de l'actuació de les parts i dels òrgans judicials, i, d'altra banda, de la complexitat intrínseca dels cas que cal resoldre.

3.4. En aquest cas concret, la quantitat de parts que intervenen en el procediment constitueix de manera clara un element indiscutible de la seva complexitat, sobre la qual es pot imputar la durada de tres anys transcorreguda entre la presentació de la demanda inicial i la proposició de proves.

3.5. Així mateix, atès que es tracta d'una qüestió relativa a la qualitat de la construcció, es pot entendre que la durada necessària per efectuar el peritatge sol·licitat, és a dir, vora de dos anys, no es pugui imputar a una actuació insuficient per part de l'Administració de Justícia.

3.6. La designació del perit, així com l'import del peritatge i l'acceptació dels pagaments necessaris per les parts, que impliquen un lapse de temps de dos anys més, també pot imputar-se a la complexitat del cas, atès el nombre de defenents.

3.7. En total es pot imputar a aquesta complexitat de la causa o a l'activitat de les parts una durada de set anys, independentment de l'actuació de la Justícia, fet que es desprèn tant de l'informe del Ministeri Fiscal, com de les precisions aportades per la comunitat de propietaris recurrent en el seu escrit de conclusions.

3.8. No obstant això, vista la durada total de deu anys, queden més de tres anys sense activitat, període que no es pot justificar ni pels aplaçaments demanats per les parts (el darrer a causa de la crisi sanitària), ni per altres elements nous que es poguessin imputar a la complexitat esmentada.

3.9. A tall de conclusió, aquest Tribunal considera que la durada impugnada del procediment que afecta la comunitat de propietaris recurrent no és raonable, ja que no es pot justificar ni per la seva complexitat, ni per l'actuació mateixa de les parts. Per consegüent, aquesta dilació indeguda vulnera el dret a obtenir una decisió de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució i l'empara ha de ser atorgada.

3.10. Pel que fa als efectes d'aquesta sentència, cal destacar que la Batllia ja ha procedit al tancament de les proves i ha emplaçat les parts per formular conclusions, per tant, l'estimació del recurs d'empara s'ha de circumscriure a declarar la vulneració constatada i a declarar el dret de la part recurrent a ser indemnitzada pels perjudicis soferts.

No obstant això, la pretensió de la comunitat de propietaris recurrent relativa a la condemna al pagament de les despeses ocasionades, incloses les despeses d'advocat i de procurador, no pot prosperar.

Efectivament, aquest Tribunal ja ha tingut ocasió de declarar que l'article 92 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional només preveu el règim de les costes processals en funció de l'estimació o de

la desestimació del recurs d'empara interposat, en relació amb el recurrent.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici Cabanella.
2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.
3. Declarar que la comunitat de propietaris recurrent té dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts.
4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici Cabanella, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 17 de febrer del 2021.

Josep-D. Guàrdia Canela
President Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Joan Manel Abril Campoy Dominique Rousseau
Magistrat Magistrat

